

„Co to jest ta dojrzałość szkolna, co się na nią składa?”

Według Szumana – „Dojrzałość szkolna to osiągnięcie przez dziecko takiego poziomu rozwoju fizycznego, społecznego i psychicznego, który czyni dziecko wrażliwym i podatnym na systematyczne wychowanie i nauczanie w klasie pierwszej szkoły podstawowej”. Jest to więc nie tylko sprawność intelektualna (np. dziecko potrafi dobrze czytać, albo ładnie się wypowiada), ale jest tu również ważna sprawność fizyczna i dojrzałość emocjonalno-społeczna.

Te wszystkie elementy będą decydować o sukcesie szkolnym dziecka.

Dziecko, które przychodzi do szkoły 1 września powinno być:

1) dobrze rozwinięte fizycznie tj:

- być zdrowe, nauka wymaga dużego zasobu sił i odporności na zmęczenie,
- posiadać dobrze rozwiniętą ogólną sprawność ruchową,
- dobrze widzieć i słyszeć
- mieć prawidłowo działające narządy mowy,
- poprawnie wybrzmiewać wszystkie głoski,

2) mieć na odpowiednim poziomie dojrzałość społeczno – emocjonalną tj.

- posiadać umiejętność nawiązywania kontaktów społecznych z rówieśnikami, umieć współdziałać z nimi,
- dziecko dojrzałe społecznie chce i potrafi podporządkować się poleceniom nauczyciela i wymogom dyscypliny szkolnej,
- jego działanie powinna cechować samodzielność, zaradność, zdolność doprowadzania do końca podjętych zadań,
- posiadać umiejętność opanowywania gwałtownych reakcji (złości, płaczu, niechęci), czyli posiadać zdolność do samokontroli emocjonalnej,

3) dojrzałe intelektualnie tj.

- być aktywne poznawczo, chce się uczyć, interesuje się czytaniem i pisaniem,
- dobrze orientować się w najbliższym otoczeniu i środowisku,

- posiadać odpowiedni zasób słownictwa,
- posiadać umiejętność logicznego myślenia
- posiadać sprawne analizatory; wzrokowy i słuchowy, co daje prawidłowy przebieg procesów analizy i syntezy wzrokowej i słuchowej,
- odpowiednią sprawność manualną oraz koordynację wzrokowo-ruchową,
- dziecko powinno umieć kierować swoją uwagą, a także potrafić skoncentrować się przez odpowiedni okres czasu na swojej pracy.

CO ROBIĆ, ŻEBY DZIECKO, KTÓRE IDZIE DO SZKOŁY, BYŁO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI SZKOLNEJ ?

- Należy pamiętać, że dziecko poprzez zabawę uczy się i nabywa pewnych umiejętności, a poprzez odpowiednio dobraną zabawę rodzice mogą stymulować rozwój swojego dziecka.
- Rozwój motoryczny dziecka 6-letniego wypływa z jego biologicznej potrzeby ruchu, która doprowadza do ogromnej ruchliwości dziecka. Umożliwienie dziecku tego ruchu, pozwoli na jego prawidłowy rozwój ruchowy. Może to być jazda na rowerku, rzucanie, turlanie piłeczki do siebie, gra w kęgle, rzucanie do celu, przeskakowanie przez pieńki i kamienie na spacerze, itp.
- Ważne jest również usprawnianie manualne, ćwiczenie ręki, palców, prawidłowe trzymanie ołówka. Nie obawiajmy się dawać dzieciom do zabawy plasteliny, czy farb, trzeba tylko zabezpieczyć miejsce pracy, a oprócz tego, że dziecko będzie ćwiczyć rękę, to jeszcze będzie rozwijać swoją aktywność twórczą.
- Na rozwój percepcji wzrokowej i koordynacji wzrokowo-ruchowej stymulująco wpływają zabawy, w których dziecko ćwiczy spostrzeganie wzrokowe i pamięć wzrokową, jak np. gra w „Memory”, układanie puzzli, gra w domino dobieranie par jednakowych obrazków, wyszukiwanie różnic na obrazkach, mozaiki obrazkowe.
- Prawidłowy rozwój percepcji słuchowej zapewniają różnorodne zabawy słuchowe, jak np. „Co słyszę?”- wsłuchiwanie się w dźwięki otoczenia, w rozpoznawanie wytworzonych przez

dorosłego dźwięków, także różnicowanie i naśladowanie głosów zwierząt, rozpoznawanie dzieci po głosie oraz różne zabawy kształtujące mowę, wzbogacające słownik, nauka wierszy i piosenek. Należy dużo rozmawiać z dzieckiem i odpowiadać na jego pytania.

- Czas spędzany wspólnie z dzieckiem zawsze można wykorzystać wspierając jego rozwój, np. na spacerze możemy ćwiczyć orientację przestrzenną, mówimy „Teraz idziemy w lewo, w prawo wpród”, albo pytamy „Co jest za nami, co jest z przodu, a co z tyłu?”

- Uspołecznienie dziecka to ważny element dojrzałości szkolnej. Pozwólmy bawić się dziecku z innymi dziećmi, dziecko powinno umieć podzielić się z drugim dzieckiem zabawkami, a gdy jest taka potrzeba, ustąpić, albo zrezygnować ze swoich racji. Uczmy dziecko doprowadzania pracy do końca, np. jeśli zacznie kolorować obrazek, to niech go skończy, jeśli za dużo, to niech skończy chociaż pewien etap i pokoloruje tylko motylka.

- Należy uczyć dziecko samodzielności i zaradności, nie wyręczać go ze wszystkiego, niech ma jakieś swoje drobne obowiązki, z których musi się wywiązywać.

- Należy pamiętać, że zabawa jest podstawową formą aktywności dziecka sześciolatniego i trzeba pozwolić dziecku na realizowanie się w tej formie aktywności.

KWESTIONARIUSZ DLA RODZICÓW

Czy państwa dziecko jest gotowe do szkoły?

1) Czy państwa dziecko potrafi powiedzieć, jaka głoska (litera) jest na początku, a jaka na różnych wyrazów, np. ulica, zabawki, pasek?

2) Czy rozpoznaje wszystkie pojedyncze litery (nie chodzi o dwuznaki typu ch, rz) i cyfry?

3) Czy przeczyta krótki tekst i odpowie na pytanie dotyczące treści tekstu, np. Adam ma psa Azora. Pies goni kury i koguta. Jakie imię ma pies Adama? Co robi Azor? Jak myślisz gdzie mieszka Adam – na wsi czy w mieście?

4) Czy potrafi rozwiązać proste zagadki typu: Co to? Nie je, nie pije, a chodzi i bije?

5) Czy rysując, posługuje się zawsze tą samą ręką (prawą lub lewą)?

- 6) Czy prawidłowo trzyma ołówek, tzn. pomiędzy palcem wskazującym a kciukiem i opiera na palcu środkowym ?
- 7) Czy potrafi obchodzić się z przyborami do malowania (farby , pędzelek , kubek z wodą) , z nożyczkami (wycina po linii) , potrafi lepić proste rzeczy z plasteliny ?
- 8) Czy kolorując obrazek kredkami, nie wychodzi za linie ?
- 9) Czy rysowana przez dziecko postać człowieka ma takie szczegóły jak nos, uszy, dłonie z pięcioma palcami ?
- 10) Czy potrafi układać kilkunastoelementowe puzzle ?
- 11) Czy potrafi naśladować dźwięki z otoczenia, np. dźwięk jadącego samochodu, głosy zwierząt ?
- 12) Czy potrafi wykonywać proste ćwiczenia gimnastyczne według polecenia, np. zamknij oczy, stań na jednej nodze i policz głośno do pięciu ?
- 13) Czy rozróżnia u siebie prawą i lewą stronę ciała?
- 14) Czy potrafi samodzielnie prawidłowo zachować się w ubikacji?
- 15) Czy samodzielnie rozwiązuje sznurowadła, zapina guziki, potrafi się samo rozebrać i ubrać?
- 16) Czy myśli o tym (przejmuje się), że idzie do szkoły i powinno być przygotowane?
- 17) Czy potrafi wskazać np. prawe oko u siebie oraz innych osób?
- 18) Czy potrafi wymieniać liczby po kolei co najmniej do 10? (najlepiej do 20)?
- 19) Czy potrafi dodawać i odejmować w zakresie do 10 na placach, na patyczkach, zapalkach lub innych przedmiotach?
- 20) Czy po przeliczeniu potrafi powiedzieć, ile jest przedmiotów, np. zapalek w pudełku (co najmniej do 10)?
- 21) Czy potrafi bawić się zgodnie z innymi dziećmi, np. wspólnie wznieść z klocków budowlę albo bawić się w sklep czy rodzinę?
- 22) Czy potrafi poprosić obcego dorosłego o pomoc lub zapytać o coś? Czy potrafi zrobić samodzielnie proste zakupy?
- 23) Czy potrafi opowiedzieć treść wysłuchanej lub obejrzanej bajki? Posługuje się zdaniem czy pojedynczymi wyrazami?
- 24) Czy domyśla się, co czuje ktoś inny, np. bohater bajki? Potrafi nazwać te uczucia, np. wie, że bohater jest smutny, albo, że się boi?

25) Czy potrafi nazwać swoje uczucia i stany, np. ucieszyłem się, zdenerwowałem się, było mi smutno?

26) Czy wie, ile ma lat, gdzie mieszka, czym w pracy zajmują się rodzice?

27) Czy płacze, rozstając się na kilka godzin z domownikami?

Jeżeli na większości tych pytań odpowiedzieli państwo „tak” – można przypuszczać, że Państwa pociecha nie będzie miała kłopotów w szkole.